

Öka återvinningen

Genom förbättrad resurs- och avfallshantering vid byggande

Återvinningsindustrierna - *Framtidens ledande råvaruleverantörer*

Dags för mer hållbar hantering av bygg- och rivningsavfall

Som första branschförening har Återvinningsindustriernas medlemmar beslutat om ett frivilligt åtagande att följa Sveriges Byggindustriers riktlinjer för resurs- och avfallshantering vid byggande och rivning. Ett viktigt syfte är att öka återvinningen och skapa mer cirkulära materialflöden.

Genom att följa riktlinjerna tydliggör Återvinningsindustrierna att branschen på ett aktivt sätt bidrar till att uppfylla återvinningsmålet för bygg- och rivningsavfall och visar att medlemmarna hanterar avfall på ett hållbart och ansvarsfullt sätt.

Vi samverkar också med övriga aktörer i värdekedjan för att driva på tillämpningen av riktlinjerna. Om alla aktörer i kedjan ställer krav på att riktlinjerna för bygg- och rivningsavfall följs så skulle det leda till en betydligt högre återvinningsgrad, renare fraktioner och att farligt avfall hanteras på ett miljöriktigt sätt.

Potentialen att återvinna mer byggavfall och sänka kostnader genom en förbättrad resurs- och avfallshantering är stor men för att realisera potentialen krävs det att alla aktörer i kedjan åtar sig att upphandla och agera i enlighet med riktlinjerna. Riktlinjerna är ett verktyg för branschen att leva upp till samhällets krav och förväntningar på hanteringen av material och avfall samt att uppfylla kraven i miljöbalkens allmänna hänsynsregler och följa avfallshierarkin.

Den här broschyren innehåller information om vad riktlinjerna innebär och hur alla aktörer i kedjan bör agera för att uppnå bästa möjliga resurs- och kostnadseffektivitet med minsta möjliga miljöpåverkan i bygg- och rivningsprocessen. Det kan gälla materialval, hur avfallsmängderna kan minskas, ytor för avfallshanteringen och krav på statistikrapportering av avfallsmängderna för att underlätta uppföljningen. Vi hoppas att den ska ge inspiration och öka tillämpningen av riktlinjerna. Tillsammans kan vi öka återvinningen genom förbättrad resurs- och avfalls-hantering vid byggande och rivning.

Britt Sahleström, vd Återvinningsindustrierna, april 2017

Riktlinjerna för resurs- och avfallshantering vid byggande och rivning

Riktlinjerna går i vissa fall utöver de mer konkreta kraven i lagstiftningen och innehåller branschnormerande texter för följande moment:

- Materialinventering inför rivning samt upphandling av inventering.
- Återanvändning, källsortering och avfallshantering samt upphandling av entreprenader vid rivning.
- Källsortering och avfallshantering samt upphandling av entreprenader vid byggproduktion.

Till de branschnormerande texterna finns bilagor som innehåller beskrivningar av hur avfallet ska hanteras i praktiken, branschgemensamma benämningar för ett antal vanliga avfallsfraktioner samt kulörer för skyltar till containrar och andra avfallskärl. För förebyggande av avfall finns inte branschnormerande texter framtagna. Däremot finns förslag till krav som kan ställas i det avfallsförebyggande arbetet.

Återvinningsmål och volymer

Som framtidens ledande råvaruleverantörer vill Återvinningsindustrierna bidra till att uppnå EU:s återvinningsmål om att minst 70 viktprocent av icke-farligt byggnads- och rivningsavfall ska återanvändas eller materialåtervinnas senast år 2020. Vi vill också säkerställa att det farliga avfallet omhändertas på ett miljöriktigt sätt.

Byggsektorn ger i dag upphov till en betydande del av samhällets totala avfallsmängder, cirka 9 miljoner ton. Det utgör en tredjedel av Sveriges totala avfall och en fjärdedel av det farligt avfallet, cirka 600 000 ton. Mineralavfall utgör den största andelen av avfallet inom byggsektorn. Det är exempelvis tegel, betong, isolering, gips, schaktmassor och muddermassor.

Tillämpning av riktlinjerna i byggprocessen bidrar till att uppnå både de nationella återvinningsmålen och miljömålen. De nationella miljömålen är riktmärken för Sveriges miljöarbete. En ökad återvinning och bättre hantering av bygg- och rivningsavfall kan bidra till att uppnå flera av målen:

- Minskad klimatpåverkan
- Giftfri miljö
- God bebyggd miljö

Resurs- och avfallsriktlinjer vid byggande och rivning

Sveriges Byggindustriers riktlinjer för resurs- och avfallshantering vid byggande och rivning ger alla i byggsektorn verktyg för att:

- Uppfylla lagstiftningen på avfallsområdet
- Spara pengar genom att arbeta resurseffektivt
- Minska bygg- och rivningsprocessens miljöpåverkan

Riktlinjerna gör det möjligt att:

- Sortera rätt och därmed förebygga avfall
- Minska mängden avfall och mängden farliga ämnen, både i byggnader och i miljön

Innehåll i riktlinjerna för resurs- och avfallshantering vid byggande och rivning:

- Stöd för den avfallsansvarige i det löpande arbetet.
- Branschnorm för källsortering vid byggande och rivning.
- Arbetssätt för att minska mängden avfall och farliga ämnen i avfallet.

Riktlinjerna ger stöd i form av AF-texter, mallar, och rutiner vid upphandling, planering och genomförande av materialinventering, avfallshantering och arbetet med att minska mängden avfall och farliga ämnen i avfallet. Som exempel på konkreta verktyg tillhandahålls avfallslistor, lagstiftning, skyltfärger och blanketter.

Riktlinjerna är framtagna i brett samarbete mellan alla aktörer inom byggsektorn. Första versionen togs fram av Byggsektorns kretsloppsråd. Sveriges Byggindustrier uppdaterar riktlinjerna kontinuerligt efter ny lagstiftning och branschgemensamma kompletteringar.

Återvinningsindustrierna medverkar i uppdateringen av riktlinjerna och förslag till ändringar remitteras till Återvinningsindustriernas bygg- och rivningsavfallsgrupp, så att återvinningsbranschens gemensamma synpunkter kan framföras.

Riktlinjerna med bilagor kan laddas ner från http://www.recycling.se/om-oss_2/beslut-att-folja-sveriges-byggindustriers-riktlinjer-for-resurs-och-avfallshantering

Basnivåer för källsortering vid byggproduktion och rivning

Riktlinjerna för resurs- och avfallshantering vid byggande och rivning anger basnivåer för källsortering vid byggproduktion och rivning.

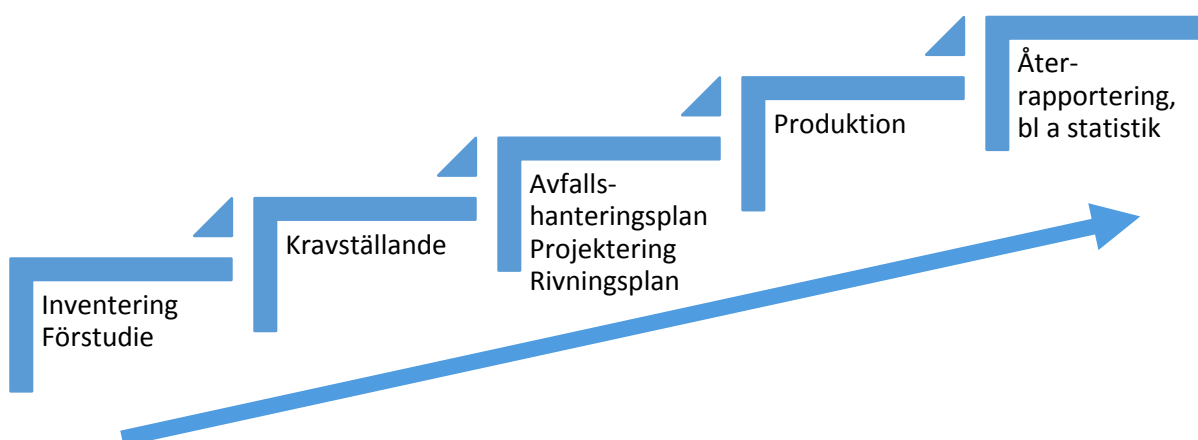
Basnivå för källsortering av avfallsfraktioner vid byggande och rivning

- Utsorterade produkter och material för återanvändning
  - Farligt avfall (olika slag separeras)
  - El-avfall (olika slag separeras)
  - Trä
  - Plast för återvinning
  - Brännbart
  - Gips (vid byggande)
  - Skrot och metall
  - Fyllnadsmassor
  - Deponi (utsorterat)
eller Blandats avfall – för eftersortering
- ❖ Material som är spill från olika arbeten ska i första hand tas omhand av respektive underentreprenör, i andra hand sorteras i de fraktioner som gäller för projektet.
- ❖ Fraktionerna *deponi* och *Blandat avfall – för eftersortering* ska minimeras.
- ❖ Förpackningsmaterial, t.ex. wellpapp, sorteras i separata fraktioner när det är praktiskt möjligt, i andra hand i fraktion för respektive material.

Samarbete i hela kedjan krävs

Återvinningsindustriernas medlemmars önskan är att vara med i hela bygg- och rivningskedjan, både för att öka återvinningen och att minska avfallsmängden. Kompetens finns i alla skeden, och ju tidigare i processen återvinningsföretagen kommer med desto mer resurseffektivt blir det. Vi säkerställer att riktlinjerna tillämpas.

Riktlinjerna ger stöd

I riktlinjerna kan alla utförare i kedjan få stöd utifrån sina olika roller:

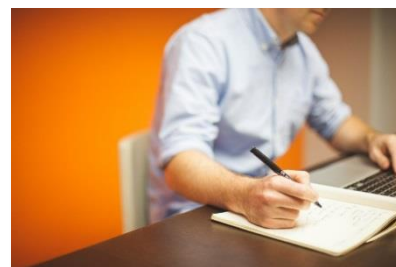
Fastighetsägare/Byggherrar/Arkitekter

- Upphandlingsunderlag för materialinventering och avfallshantering vid byggande och rivning.
- Råd på hur man kan arbeta med att förebygga avfall från förstudie till produktion.

Bygg- eller rivningsentreprenör

- Arbetsmetoder för lag- och miljöriktig avfallshantering.
- Råd kring avfallsförebyggande.
- Konkret stöd i det dagliga arbetet med resurs- och avfallsfrågor, inklusive mallar för detta.

Avfallsfrågorna bör diskuteras redan i planeringsstadiet.

Återvinningsindustriernas medlemmar kan bistå med:

- Materialinventering
- Avfallshanteringsplan
- Identifiering och förädling av material och produkter för återanvändning och återvinning
- Identifiering och hantering av farligt avfall
- Enhetliga fraktionsbenämningar för jämförbar statistik
- Information, utbildning och utveckling

Basnivån utgör ett minimum för att uppfylla gällande riktlinjer. Återvinningsindustrierna rekommenderar därför att optimera avfallsströmmarna genom en sortering av långt fler fraktioner än dem som anges för basnivån. Uppdelning i färre fraktioner än enligt basnivån ska vara särskilt motiverad. Fraktionerna *Deponi* eller *Blandat avfall för eftersortering* ska minimeras.

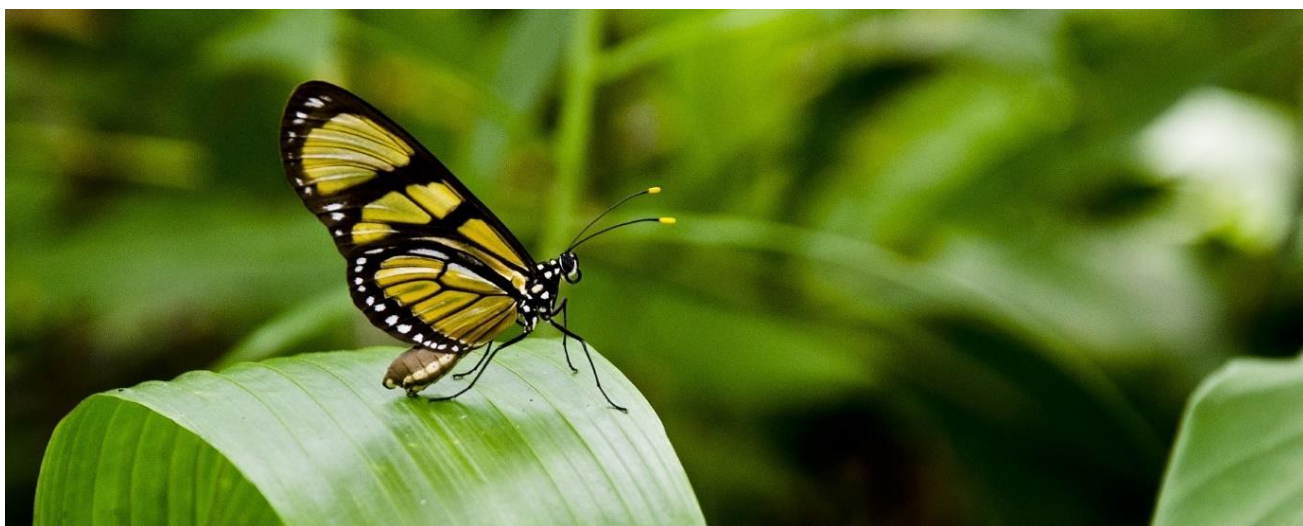

Gemensamt agerande ger goda effekter

Om alla aktörer i värdekedjan upphandlar och hanterar avfallet i enlighet med riktlinjerna kan vi tillsammans uppnå en rad positiva effekter:

- Ökad återvinning och minskade avfallsmängder
- Minskad miljöpåverkan
- Bättre arbetsmiljö
- Bättre hållbarhetsrapportering
- Minskade kostnader

Tillsammans kan vi öka återvinningen genom förbättrad resurs- och avfallshantering vid byggande och rivning.

Mer information hittar du också via vår webbsida www.recycling.se

Bilaga 1. Skyltfärger

Riktlinjerna anger vilka skyltfärger som bör användas för olika avfallsfraktioner.

Farligt avfall – röd

Delfraktioner: Olika slag av farligt avfall separeras från varandra.

El-avfall – röd/vit

Delfraktioner: El-avfall av olika slag sorteras beroende på hur mottagaren vill ha avfallet sorterat och på förvaringen på arbetsplatsen.

Trä – gul

Delfraktioner: Rent trä och trä (skyltkulör gul)

Plast för återvinning – lila

Delfraktioner: Plaströr, Plastgolv och våtrumstapeter, Plastprofiler, Cellplast och skumplast, tak- och membranduk i plast

Brännbart – orange

Delfraktioner: Papper, Trä, Plast (ej PVC), Övrigt brännbart

Skrot och metall – grå/vit

Delfraktioner: Skrot, koppar, aluminium, rostfritt stål, kablar (Obs – el-avfall), kablar med blymantel eller blyskärm, bly

Gips - vit

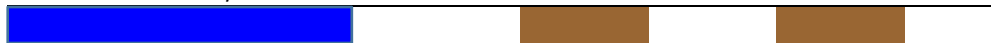

Fyllnadsmassor – brun

Delfraktioner: Sten, tegel, betong, rivningsbetong, blå lättbetong, övriga mineraliska massor

Delfraktion med annan färg: Mineraliska massor - blå, ren jord - ingen kulör, schaktmassor - brun/vit

Blandat för eftersortering – gul/svart

Deponi (utsorterat) – svart

Delfraktioner: Glasull (riven), Stenull (riven), Övrigt till deponi

Delfraktion med annan färg: Planglas – grön

